

bijlage III Quick-scan Flora- en faunawet

door Dolstra ecologisch advies

rapport 29 januari 2015

Projectnummer 2014.009

Versie definitief

Quick-scan flora- en faunawet

Albert van Daatselaarstraat 18^a, Alteveer.

Status: Definitief
Datum: 29 januari 2015
Projectnummer: 2014.009

Opdrachtgever: Juridisch Advies Zuidema
Tav. mevr. R. Zuidema
Stapelerveldweg 4
7957 NE De Wijk

Opdrachtnemer: Dolstra Ecologisch Advies
Dhr. T. Dolstra
Weerdijk 13
8488 GN
Nijeholtwolde
T 06 21686354
E tdolstra@xs4all.nl

Onderzoeksverantwoording

De quick-scan flora en faunawet is de eerste stap bij het bepalen van de effecten van de voorgenomen ingrepen op mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna. Een dergelijk onderzoek stelt op basis van een locatiebezoek en een bureaustudie vast of er sprake is van (de kans op) overtreding van de flora- en faunawet. De bureaustudie is hierbij gebaseerd op de bekende verspreidingsgegevens uit de verschillende bronnen van de verschillende beschermde waarden. Dit betreffen bronnen als verspreidingsatlassen, websites met verspreidingsgegevens zoals te vinden op de websites telmee.nl en waarneming.nl en de NDFF. Over het algemeen zijn deze gegevens onvolledig en onvoldoende gedetailleerd. Door middel van een locatiebezoek kan op een locatie een gerichte inschatting worden gemaakt van de kansen tot het aantreffen van specifieke beschermde waarden. De quick-scan is dus indicatief en geeft hiermee dus niet per definitie een volwaardig beeld van de daadwerkelijke situatie. Hiervoor dient indien dit uit de quick-scan blijkt, nader onderzoek te worden uitgevoerd.

De quick-scan kan niet worden gebruikt als volwaardig onderzoek ten behoeve van een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet. Hiervoor dient te allen tijde nader onderzoek naar de specifieke soort(en) of soortgroep(en) te worden uitgevoerd. Deze resultaten kunnen eventueel wel als een 'plus' worden opgenomen in de quick-scan rapportage, waardoor de rapportage wel volwaardig kan worden gemaakt en gebruikt voor een eventuele ontheffingsaanvraag.

Dolstra Ecologisch Advies is niet verantwoordelijk voor eventuele vertragingen in het werk en mogelijke meerkosten ontstaan door de aanwezigheid van beschermde waarden binnen en zo mogelijk direct rond het plangebied waarvoor het natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 Huidige situatie.....	2
1.2 Voorgenomen activiteiten	2
2. NATUURWETGEVING.....	3
2.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna.....	3
2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	3
3. GEBIEDSBESCHRIJVING	5
3.1 Ligging plangebied.....	5
3.2 Foto's plangebied.....	5
4. ONDERZOEKSMETHODIEK.....	7
4.1 Flora.....	7
4.2 Broedvogels.....	7
4.3 Zoogdieren	7
4.4 Vleermuizen	8
4.5 Amfibieën & reptielen	8
4.6 Vissen	8
4.7 Vlinders & libellen	8
4.8 Overige soortgroepen	8
5. ONDERZOEKSRESULTATEN	9
5.1 Broedvogels.....	9
5.2 Flora.....	9
5.3 Zoogdieren	10
5.4 Vleermuizen	10
5.5 Amfibieën & reptielen	10
5.6 Vissen	11
5.7 Vlinders & libellen	11
5.8 Overige soortgroepen	11
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12
6.1 Broedvogels.....	12
6.2 Flora.....	12
6.3 Zoogdieren	12
6.4 Vleermuizen	12
6.5 Amfibieën & reptielen	12
6.6 Vissen	13
6.7 Vlinders & libellen	13
6.8 Overige soortgroepen	13
6.9 Toetsing aan wet- en regelgeving	13
6.10 Algemene zorgplicht	13
6.11 Aanbevelingen	13

LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1. NATUURWETGEVING

BIJLAGE 2. LIGGING PLANGEBIED.

1. INLEIDING

Initiatiefnemer Zuidema Juridisch Advies heeft in overeenstemming met de eigenaar van het plangebied dhr. Van der Werff het voornemen om de huidige foliekassen te slopen en hier nieuwbouw te laten plaatsvinden in het kader van 'Ruimte voor Ruimte'. De huidige foliekassen zijn verouderd, vertoont achterstalig onderhoud en voldoen niet volledig meer aan de huidige maatstaven voor de teelt onder folie. Daarnaast worden de huidige foliekassen als niet landschappelijk inpasbaar aangemerkt. De beoogde nieuwbouw zal een luxe woning worden die binnen het bouwblok, dus daar waar in de huidige situatie de foliekassen staan, worden gesitueerd. De voorgenomen activiteiten kunnen o.a. in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Om hier inzicht in te krijgen is Dolstra Ecologisch Advies door Zuidema Juridisch Advies benaderd voor het uitvoeren van een quick-scan Flora- en faunawet. Naast de Flora- en fauna wetgeving wordt er ook een inschatting gemaakt of de voorgenomen werkzaamheden ook in strijd zijn of kunnen zijn met de wetgeving met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Natura2000 gebieden in de omgeving. In onderhavige rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quick-scan uitgewerkt.

1.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een groot aantal tunnelkassen van folie. Daarnaast is er een stuk grasveld/gazon gelegen tussen de foliekassen en de doorgaande weg. Direct rond de kassen is de grond in principe 'kaal' om de onkruiddruk in de gewassen te minimaliseren. Tevens is er een composthoop aanwezig en een stukje containerveld.

Aan de west- en zuidkant van het plangebied is de doorgaande weg gelegen met daarlangs opgaande beplanting van oude zomereiken. Daarachter zijn landerijen en erven gelegen. Aan de oostkant van het plangebied zijn landerijen gelegen. Ten noorden van het plangebied bevinden zich de bedrijfswoning en een rijkelijk begroeide erven van de eigenaar van het plangebied en diens burens.

Het plangebied is gelegen buiten de woonkern aan de noordkant van Kerkenveld en ten oosten van Alteveer.

1.2 Voorgenomen activiteiten

De heer Van der Werff is voornemens de huidige opstallen te slopen waarna er nieuwbouw van een woning zal plaatsvinden op de huidige locatie van de foliekassen. Hiervoor zullen mogelijk graaf- en heiwerkzaamheden worden uitgevoerd op locatie. Er worden geen beplantingen verwijderd ten behoeve van de nieuwbouw. Mogelijk kunnen er conflicten ontstaan vanuit de voorgenomen activiteiten ten aanzien van strikt beschermde natuurwaarden. Onderhavige rapportage zal hier inzicht in geven.

2. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee peilers, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgerichte peiler (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving samengebracht.

2.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Dit betreffen nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en de zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet.

De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

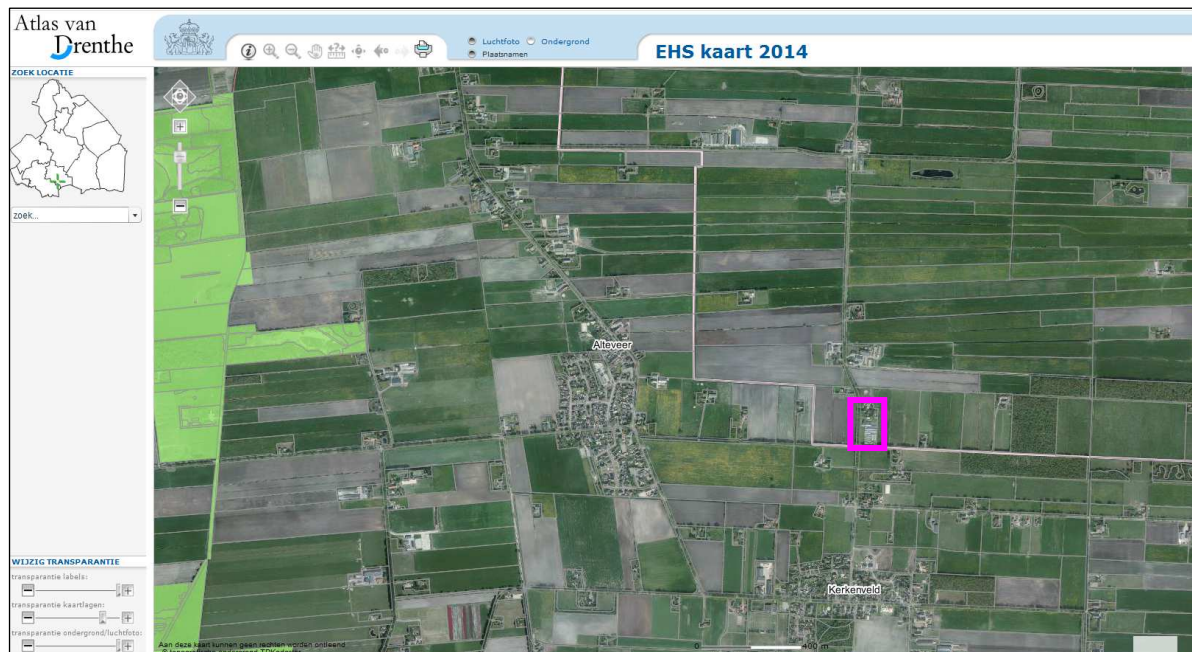
2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. Gebiedsbescherming vindt plaats via de Vogel- en Habitatrichtlijn. Wijzigen in de gebiedsbescherming vindt plaats via de Natuurbeschermingswet. Indien een toetsing van activiteiten ten aanzien van een beschermd gebied nodig is, dan dient dit als volgt te geschieden: Het ministerie van Economische Zaken (EZ) is het bevoegd gezag voor de Natura 2000 gebieden en de uitvoering hiervoor ligt bij de 'Rijksdienst voor ondernemend Nederland' (RVO) (voorheen Dienst Regelingen). Voor activiteiten die binnen de EHS plaatsvinden, dient men zich te wenden tot het bevoegd gezag bij provincie waar binnen het betreffende gebied is gelegen.

Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse van het plangebied. Ook is er geen sprake van externe negatieve werking/effecten vanuit het plangebied op beschermde gebieden. De dichtst bij gelegen Natura2000 gebieden liggen op geruime afstand, waaronder het Dwingelderveld en delen van het Vecht- en Beneden Reggegebied. Binnen het plangebied vinden geen activiteiten plaats in het herinrichtingvoornemen die extreem zullen afwijken van het reguliere agrarische

grondgebruik in de omgeving die een negatieve externe werking kunnen hebben op deze Natura2000 gebieden. Verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Hierbij uitgaande dat de provinciale gegevens het meest actueel zijn! Het dichtst bij gelegen gebied dat onder de EHS valt zijn verschillende natuurpercelen ten westen van de woonkern Alteveer. Deze liggen op ruim 1500 meter vanaf het plangebied. Voor het plangebied houdt dit in dat er functieveranderingen of bestemmingsplanwijzigingen mogen worden doorgevoerd zonder toetsing aan de EHS.

Figuur 1. Gegevens 2014 Provincie Drenthe. Ligging plangebied (roze) ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (groen).

Bron: <http://www.drenthe.info/kaarten/website/fmc2/ehs2014.html>

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied is op circa 600 meter afstand ten noorden van de woonkern Kerkenveld gelegen. Daarnaast is het plangebied op ongeveer 800 meter oostenlijk van de woonkern Alteveer gelegen. Rondom is het plangebied grotendeels begrensd door agrarisch cultuurland en diverse kleine landschapselementen.

Figuur 2. Plangebied (rood omlijnt) gelegen aan de Albert van Daatselaarstraat 18^a in het landelijk gebied ten noorden van de woonkern Kerkenveld en ten oosten van de woonkern Alteveer.

Een impressie van het plangebied wordt weergegeven aan de hand van foto's bij 3.2.

3.2 Foto's plangebied

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

De quick-scan heeft twee leidraden om tot de conclusies en aanbevelingen te komen. Ten eerste vindt een Bureau studie betreffende de potenties voor beschermde waarden binnen en direct rond het plangebied plaats. Tijdens een veldbezoek aan het plangebied wordt beoordeeld of de potentiële te verwachten beschermde waarden ook mogelijkheden hebben binnen het plangebied en directe omgeving om hier op enigerlei manier gebruik van te maken. Zaken die hier onder vallen zijn o.a. broedplaats, kraamverblijf of anderszins voortplantingsmogelijkheden, foerageergebied, overwinteringverblijf, paarverblijf of leefgebied.

Per soort/soortgroep wordt hierna de aandachtspunten beschrijven die tijdens het veldbezoek aan de orde (kunnen) komen. Afhankelijk van het tijdstip in het jaar is de trefkans op soorten uit de verschillende soortgroepen groter dan wel kleiner. Afhankelijk hiervan zal de inschatting voor de potentie voor een soort een groter dan wel kleiner aandeel hebben in de quick-scan.

4.1 Flora

Voor de soortgroep flora moet bij voorkeur de quick-scan worden uitgevoerd in het groei- en bloeiseizoen van de potentieel te verwachten soorten. Echter is dit niet altijd mogelijk. Ook buiten de voorkeursperiode kunnen soms nog afgestorven resten worden gevonden van verschillende beschermde soorten. Andere soorten zijn soms nog lang vegetatief aanwezig. Lukt dit alles niet, dan wordt in combinatie met de bekende verspreidingsgegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt in het plangebied of verschillende soorten in het plangebied voor kunnen komen en of zo mogelijk nader onderzoek nodig is, dan wel de algemene zorgplicht van toepassing is ten aanzien van beschermde soorten.

4.2 Broedvogels

Binnen de soortgroep broedvogels wordt in eerste instantie voornamelijk gekeken naar de mogelijkheden die het plangebied biedt of kan bieden aan jaarrond beschermde vogelsoorten. Veel voorkomende soorten in huizen/gebouwen uit deze groep zijn de huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil. In andersoortige plangebieden kunnen dit soms ook o.a. de ooievaar, buizerd, havik, torenvalk, ransuil, bosuil en grote gele kwikstaart zijn.

Daarnaast wordt er gekeken naar met name de mogelijkheden voor algemene broedvogelsoorten als voortplantingsplaats en eventueel als foerageergebied. Algemene broedvogelsoorten zijn alleen beschermd in dit verband wanneer er sprake van een nest met eieren en/of jongen binnen het plangebied. Vanuit de Flora- en faunawet worden de richtdata voor het broedseizoen gegeven van 15 maart tot 15 juli. Echter is het vooral van belang of er gevallen van voortplanting binnen het plangebied aanwezig zijn of niet. Voor diverse soorten zoals de merel en de houtduif kan de aanwezigheid van een broedgeval ook buiten het algemeen gehanteerde broedseizoen vallen.

4.3 Zoogdieren

Gedurende het veldbezoek wordt gekeken welke in de literatuur naar voren gekomen beschermde zoogdieren in het plangebied voor kunnen komen. Niet iedere diersoort vindt een geschikt leefgebied binnen een plangebied. Biotoopkenmerken kunnen soorten uitsluiten of bevestigen, dus of er wel of geen nader onderzoek naar een specifieke soort dient plaats te vinden. Daarnaast moet dit wel matchen met het aantreffen van bewoningssporen, uitwerpselen, prooi-resten, prenten en potenties voor geschikte verblijfplaatsen. In de quick-scan worden hier antwoorden op gegeven en zo nodig advies aangedragen hoe verder te handelen.

4.4 Vleermuizen

Binnen de zoogdieren zijn de vleermuizen een aparte groep. Alle vleermuissoorten binnen Nederland zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. In de praktijk betekent dit doorgaans dat wanneer er sprake is van opstallen die gesloopt of gerenoveerd zullen worden, dat hier vrijwel altijd nader onderzoek nodig is om het gebruik van het plangebied in kaart te brengen. In de quick-scan wordt in eerste instantie dan vooral gekeken naar de potenties voor vleermuizen, zoals spouwmuren, mogelijkheden om in spouwmuren te komen, aanwezigheid van dakbeschot, type dak, daklijsten met hierachter ruimten, zolders met toegang voor vleermuizen tot deze, kachelhoutopslag, etc. Dergelijke locaties kunnen worden gebruikt als kraamverblijf, balts-/paarverblijf en/of overwinteringplaats.

In overige plangebieden of delen van deze kunnen aspecten vanuit de quick-scan worden gevormd door het al dan niet aanwezig zijn van holten in bomen die als verblijfplaats kunnen dienen. Ook wordt er in dat geval gelet op de mogelijkheden van het plangebied voor vleermuizen als trekroute en/of foerageergebied.

4.5 Amfibieën & reptielen

Amfibieën en reptielen en dan met name de zwaardere beschermde soorten leven doorgaans in specifieke milieus. Doorgaans zullen deze strikter beschermde soorten niet snel binnen een plangebied voorkomen. Echter, dit is nooit volledig uit te sluiten. Daarom wordt in de uitvoering van de quick-scan gekeken naar geschikte voortplantingslocaties en biotopen van de soorten binnen het plangebied. Vooral wanneer ook de bekende verspreidingsgegevens aangeven dat een soort ergens in de omgeving voorkomt, krijgen deze soortgroepen extra aandacht tijdens het veldwerk.

4.6 Vissen

Vissen zijn ten aller tijde aan water gebonden. In de uitvoering zal dan ook worden gelet op de aanwezigheid van waterelementen binnen en aangrenzend aan het plangebied. Afhankelijk van het type water in combinatie met de bekende verspreidingsgegevens van de beschermde soorten vis wordt een inschatting gemaakt of deze in het betreffende water voor (kunnen) komen. In geval van kleine wateren worden vaak in de quick-scan fase al steekproeven met een RAVON-schepnet genomen om een inschatting te maken van de mogelijkheden voor de beschermde soorten. Voor omvangrijkere waterelementen zal vrijwel altijd nader onderzoek worden geadviseerd in de quick-scan indien de ze onder invloed (kunnen) komen te staan van het voornemen van de initiatiefnemer.

4.7 Vlinders & libellen

De strikt beschermde dagvlinders en libellen komen doorgaans voor in specifieke milieus. Echter, wanneer de bekende verspreidingsgegevens aangeven dat een beschermde soort nabij het plangebied ooit is waargenomen, zal er specifiek op worden gelet in de quick-scan of er potenties voor de soort aanwezig zijn. Dit kunnen waadplanten zijn, maar ook specifieke biotopen.

4.8 Overige soortgroepen

Strikt beschermde soorten uit de overige soortgroepen zijn doorgaans aan zeer specifieke biotopen gebonden zoals zeer schoon stilstaand water of zeer oud eikenbos met veel dood hout. Wanneer uit de bekende literatuur naar voren komt dat een dergelijke soort in de regio voorkomt zal extra worden gelet op de aanwezigheid of de potenties in leefgebied voor deze.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven die ten grondslag liggen aan de conclusies en aanbevelingen in het volgende hoofdstuk.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 3 juni 2014 onder voor de tijd van het jaar geschikte omstandigheden (zon, droog, circa 20°C en een zwakke wind kracht 2-3). Aangezien veldbezoeken zelden op tijdstippen worden uitgevoerd dat alle soorten/soortgroepen actief of waarneembaar zijn, zijn er zeer waarschijnlijk verschillende soorten/soortgroepen niet waargenomen omdat het veldbezoek nog buiten de actieve periode van de verschillende soorten is uitgevoerd. Wel is er een goede inschatting gemaakt door de ecoloog of het plangebied potenties heeft als leefgebied voor de verschillende beschermde soorten.

5.1 Broedvogels

Uit literatuuronderzoek komt naar voren dat in de directe omgeving van het plangebied o.a. de jaarrond beschermde huismus en kerkuil als gebouw bewonende soorten voorkomen. Daarnaast worden broedlocaties van andere jaarrond beschermde soorten beschreven in de beschikbare literatuur. Dit betreffen vooral soorten die niet aan bebouwing gebonden zijn zoals de buizerd, torenvalk en de ransuil. Het is niet uitgesloten dat deze soorten de directe omgeving van het plangebied zouden gebruiken als foerageergebied.

Het plangebied heeft geen geschikte nestgelegenheden voor soorten als huismussen en de kerkuil. Tunnelkassen, waar de opstallen uit bestaan, bieden hier geen mogelijkheden toe. Ook andere jaarrond beschermde soorten die niet aan bebouwing gebonden zijn vinden geen geschikte nestgelegenheden binnen het plangebied. De wegbegeleidende beplantingen bieden wel mogelijkheden voor jaarrond beschermde broedvogels, maar zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Binnen en direct rond het plangebied zijn slechts enkele algemene soorten vogels waargenomen die alleen bescherming genieten op het moment dat er nesten met eieren of jongen aanwezig zijn binnen het plangebied. Dit betroffen soorten als spreeuw, koolmees, vink, zwartkop en merel. Overige nesten en/of potentiële broedvogels zijn niet aangetroffen binnen en direct rond het plangebied. Op grote afstand waren wel broedvogels hoorbaar aanwezig, maar het voornemen heeft geen negatieve effecten op nesten van deze soorten.

Op basis van de bevindingen uit het veldbezoek is het niet aannemelijk dat er geen potentiële nestgelegenheden aanwezig zijn binnen het plangebied van de strikt beschermde vogels. Nader onderzoek naar broedvogels is hiervoor niet nodig om uitsluitsel te geven. Wel dient de algemene zorgplicht in acht te worden genomen wanneer er nesten in gebruik blijken te zijn op het moment dat de initiatiefnemer voornemens is te gaan slopen in het broedseizoen.

5.2 Flora

Voor de omgeving van het plangebied zijn weinig beschermde plantensoorten geregistreerd in de literatuur. Meest algemene maar licht beschermde soorten, de zwanenbloem en dotterbloem zijn wel bekend uit de ruime omgeving van het plangebied.

Binnen het plangebied zijn weinig mogelijkheden voor vegetatie met beschermde soorten om te groeien. Geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten ontbreken in het plangebied. Voor de in de literatuur vermelde licht beschermde zwanenbloem en dotterbloem zijn binnen het plangebied geen standplaatsen aanwezig wegens het ontbreken van watergangen en aanverwante geschikte groeiplaatsen. Deze

soorten groeien normaliter met de voeten in het water en/of in de oeverzone. Deze ontbreken ook langs de randen van het plangebied.

Op basis van het veldbezoek kan worden geconcludeerd dat er geen nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten nodig is.

5.3 Zoogdieren

Het plangebied heeft weinig potentie voor zoogdieren als leefgebied. Er zijn geen specifieke sporen aangetroffen van zwaardere beschermde zoogdieren. Uit de directe omgeving zijn geen strikt beschermde soorten bekend. Wel kunnen algemene soorten zoals de egel, bosspitsmuis en de veldmuis voorkomen binnen en direct rond het plangebied. Deze soorten kennen geen zware beschermingsstatus.

Wegens het ontbreken van geschikte biotopen zijn veel strikt beschermde soorten niet te verwachten binnen het plangebied. Het is op basis van de beschikbare literatuurgegevens uitgesloten dat er strikt beschermde soorten een verblijfplaats binnen het plangebied hebben. Mogelijk maakt de beschermde steenmarter gebruik van het plangebied als onderdeel van het foerageergebied.

Gezien de reële kans op de afwezigheid van strikt beschermde soorten is geen nader onderzoek en ontheffingaanvraag nodig voor beschermde soorten. Wel is de algemene zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren van toepassing in het herinrichtingvoornemen.

5.4 Vleermuizen

De literatuur maakt melding van meerdere vleermuissoorten in de ruime omgeving van het plangebied. Het gaat hierbij vooral om de gebouw bewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Daarnaast is de boombewonende soort rosse vleermuis bekend uit de omgeving.

In de praktijk zijn er geen mogelijkheden als verblijfplaats voor vleermuizen binnen de foliekassen aanwezig. Mogelijk zou een laatvlieger en de dwergvleermuizen het plangebied kunnen gebruiken als onderdeel van het foerageergebied. Echter, deze soorten ondervinden geen negatieve effecten van de voorgenomen herinrichting. Er zal naar verwachting geen toename plaatsvinden in de hoeveelheid licht ten opzichte van wat er nu al aanwezig is binnen en direct rond het plangebied.

Nader onderzoek en een mogelijk hieruit voortvloeiende ontheffingaanvraag voor het opzettelijk verstoren van vleermuizen is niet nodig.

5.5 Amfibieën & reptielen

Uit de literatuur komt naar voren dat het plangebied buiten het bekende verspreidingsgebied van strikt beschermde amfibieën en reptielen is gelegen. Daarnaast komen enkele licht beschermde amfibiesoorten in de omgeving van het plangebied voor. Het gaat dan met name om soorten als de bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander. Reptielen komen op grotere afstand van het plangebied voor.

Binnen en direct rond het plangebied zijn vrijwel geen mogelijkheden voor amfibieën aanwezig in de vorm van waterhoudende watergangen e.d.. Wegens de aanwezigheid van een compostbult is er voor amfibieën en reptielen mogelijkheid om te schuilen en mogelijk voortplanting (reptielen). Vanwege het intensieve beheer binnen het plangebied, zijn ook de algemene soorten niet direct binnen het plangebied op de locatie van de herinrichting te verwachten.

Nader onderzoek en een ontheffing is niet nodig voor de soortgroep amfibieën. Dit geldt ook voor de soortgroep reptielen.

5.6 Vissen

Binnen het plangebied is geen water aanwezig waardoor het plangebied ongeschikt is als leefgebied voor vissen.

5.7 Vlinders & libellen

Uit literatuuronderzoek komt naar voren dat er geen strikt beschermde soorten libellen en dagvlinders in de directe omgeving van het plangebied voorkomen.

Binnen het plangebied zijn eveneens geen geschikte biotopen aanwezig voor deze soortgroepen. Idem geldt voor de afwezigheid van waardplanten van de verschillende strikt beschermde soorten.

5.8 Overige soortgroepen

Het plangebied is ruim buiten het bekende verspreidingsgebied van strikt beschermde soorten uit de overige soortgroepen gelegen. Deze soorten zijn doorgaans aan zeer specifieke biotopen/omstandigheden gebonden. Deze omstandigheden zijn niet aanwezig binnen het plangebied wat het plangebied ongeschikt maakt voor deze soorten.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Broedvogels

Binnen het plangebied zijn een beperkt aantal broedvogels te verwachten. De meeste soorten zullen algemene soorten zijn. Er zijn geen geschikte broedmogelijkheden aangetroffen voor de jaarrond beschermde huismus en kerkuil. Er is dus geen nader onderzoek nodig voor strikt beschermde broedvogelsoorten. Er is hiermee ook geen ontheffing nodig voor het opzettelijk vernietigen van broedgelegenheden. Wanneer de werkzaamheden binnen het broedseizoen aanvangen, dient er wel ecologische begeleiding te worden ingezet ten aanzien van mogelijke broedvogels later in het broedseizoen. Voorts is de algemene zorgplicht van toepassing.

6.2 Flora

Binnen het plangebied ontbreken geschikte standplaatsen voor strikt beschermde soorten planten. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten is hiermee ook niet nodig.

6.3 Zoogdieren

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor strikt beschermde grondgebonden zoogdieren als leefgebied. Nader onderzoek en ontheffingaanvraag zijn hiermee dus niet nodig.

6.4 Vleermuizen

In het plangebied zijn geen mogelijkheden aangetroffen die dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Gezien het ontbreken van de mogelijkheden als verblijfplaats voor deze strikt beschermde diergroep is geen nader onderzoek naar vleermuizen nodig. Wel is de algemene zorgplicht van toepassing. Hierbij valt te denken aan extra verlichting tijdens bouwactiviteiten in het nog voor vleermuizen actieve seizoen op een tijdstip dat vleermuizen actief zijn. Dus tussen zonsondergang en zonsopkomst.

6.5 Amfibieën & reptielen

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor strikt beschermde amfibieën. Het plangebied ligt ruim buiten het bekende verspreidingsgebied van de strikt beschermde soorten.

Voor reptielen biedt het plangebied op een beperkte schaal geschikte verblijf- en voortplantingsplaatsen, maar de soortgroep komt voor op geruime afstand van het plangebied en leven veelal in specifieke biotopen, die binnen en direct rond het plangebied ontbreken. Voor deze soortgroep is dus ook geen nader onderzoek nodig.

Nader onderzoek naar de soorten is hiermee niet nodig.

6.6 Vissen

Wegens het ontbreken van waterelementen binnen het herinrichtingvoornemen biedt het plangebied geen mogelijkheden aan vissen om te dienen als leefgebied.

6.7 Vlinders & libellen

Het ontbreken van geschikte biotopen en de afwezigheid van waardplanten van de verschillende strikt beschermde soorten vlinders en libellen zorgen er voor dat er geen nader onderzoek naar deze soortgroepen nodig is.

6.8 Overige soortgroepen

Voor strikt beschermde soorten uit de overige soortgroepen zijn de vaak zeer specifieke biotopen afwezig binnen het plangebied. De soorten zijn daarmee dus ook niet te verwachten en is nader onderzoek naar specifieke soorten niet nodig.

6.9 Toetsing aan wet- en regelgeving

Het plangebied maakt geen deel uit van gebieden die vallen onder Natura 2000 of de Ecologische hoofdstructuur (EHS). Daarnaast zijn dergelijke gebieden deels op grotere afstand van het plangebied afgelegen. Toetsing van de werkzaamheden aan de Natuurbeschermingswet of de EHS zijn hiermee niet van toepassing.

6.10 Algemene zorgplicht

Voor alle dier- en plantensoorten geldt de algemene zorgplicht. Een nadere toelichting hierop is beschreven in 'Bijlage 1. Natuurwetgeving'.

6.11 Aanbevelingen

Werk bij voorkeur buiten de broedperiode van vogels. Indien dit wel de voorkeur heeft, dan is ecologische begeleiding nodig op het moment van aanvang van de sloopwerkzaamheden.

Werk bij voorkeur zonder extra kunstlicht om externe lichtverstoring op o.a. broedvogels en vleermuizen in de directe omgeving te beperken.

LITERATUURLIJST

Bos F. , et al., 2006, *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV-uitgeverij, Utrecht

Mennema, J., et al., 1980, *Atlas van de Nederlandse Flora, deel 1, 2 & 3*, Uitgeverij Kosmos, Utrecht

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, 501 *Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

RAVON, 2012, nr. 46 jaargang 14 nummer 4, *Waarnemingsoverzicht 2011*, Drukkerij HPC, Arnhem

Gebruikte websites

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.minlnv.nl

www.natuurinformatie.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1. NATUURWETGEVING

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregelgeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingcomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrictlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermd vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.
- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

BIJLAGE 2. LIGGING PLANGEBIED.

Ligging plangebied (rood omlijnt) buiten de woonkernen Alteveer en Kerkeveld.